

Mental Pollution of the place: Case study Raadi

Karin Bachmann
Master Thesis in Urban Studies
Estonian Academy of Arts
2006

<http://urbanistika.ee>

Eestikeelne kokkuvõte

Käesoleva magistr töö pealkiri on "Koha vaimne reostus Raadi näitel". Mentaalse reostuse teema on töö autori huviobjektiks olnud pikka aega. Erilist põnevust pakub aine senini tagasihoidlik käsitlemine: teadaolevalt kasutavad seda väljendit geograafid ja maastikuarhitektid; põhiliselt välismaised. Kuid viimane asjaolu ei kahanda sugugi teema olulisus.

Töö eesmärk on lahti mõtestada vaimse reostunud koha olemus ja ühtlasi termin ka lahti seletada. On kohti, mis on rämpsed lugudes ja legendides, kus elamist ja käimist inimesed väldivad ning mis on mingil põhjusel arengus teistest maha jäänud, ehkki esmasel vaatlusel tundub, et nii majanduslikku kui loodulikku potentsiaali oleks ehk teistega võrreldes küllaga. Vaimse reostuse teemat on käsitletud läbi koha analüüsi; aluseks on võetud vastava teema autoriteete (Doreen Massey, Kevin Lynch) ja teisi teemaga kaugemalt seotud autoreid (Martin Heidegger, David Lowenthal jt), et teema arendus baseeruks adekvaatsel teabel.

Töö on jaotatud peatükkideks, milles käsitletakse:

1. kohta kui sotsiaalsete suhete kogumit ja protsessi, mis on pidevas liikumises ja muutumises, sõltudes inimeste kui kohtadele tähenduse andjate teisenemistest;
2. vaimse reostuse tähendust ja sõnastust. Termin illustreerimiseks ja selgituseks on toodud näiteid nii Eestist kui mujalt vaimselt reostunud kohtadest ja nende edasise kasutamise võimalustest;
3. teooria näitlikustamiseks on analüüsitud uue Eesti Rahva Muuseumi asukohta Raadil. Toetudes esimeses peatükis käsitletud teooriale, on uuritud koha ajalugu, mälestusi, legende. Selgitamiseks välja vaimse reostuse olemasolu ja inimeste suhtumist sellesse, on tehtus meedia-analüüs (Raadi kohta käsitlevad artiklid ja internetikommentaariid) ja intervjuud oma ala spetsialistidega (ajakirjandusteadlase, kunstiajaloolase, inimgeograafi ja

arhitektuurikonkursi võitnud arhitektidega). Analüüside tulemused on kajastatud tabelites;

4. Kokkuvõtete ja järelduste peatükis summeeritakse eelnev töö, pannakse kirja järeldused ja pakutakse lahendusi. Töö alguses tõstatatakse küsimus, kas vaimne reostus eksisteerib kohaga seoses, kas või kuidas oleks võimalik kohta "puhastada"; vaimne reostus väidetakse olevat üheks olulisemaks koha põhiomaduseks.

Kokkuvõtete tegemisel jõutakse järeldusele, et vaimne reostus kui selline on kohale hinnangu andmisel ja analüüsil väga olulisel kohal ning selle mõju ei tohi alahinnata. Vaimne reostus kui üks koha indikaatoreid mõjutab inimesi, kes hakkavad vastavalt oma olemustele ja tõekspidamistele käituma. Vaimse saaste alahindamine jätab paljud kohad kasutusest välja ja nad tõrjutakse nõ ääremaile; linn kaotab osa oma mõttelisest kehast. Töös pakutakse neli soovituselt vaimse reostunud kohtadega toimetulekuks, protsessi kaasamiseks ja "puhastustegevuse" läbiviimiseks.